



CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/54/2004

POLACY O WYBORACH DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MARZEC 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

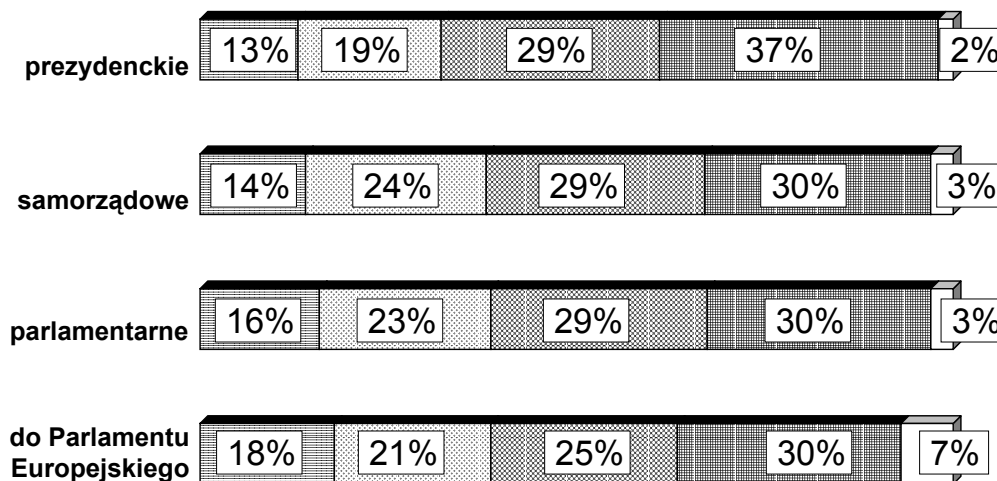
W czerwcu Polacy będą wybierać swoich przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego. Partie polityczne i politycy przygotowują się do kampanii wyborczej, listy kandydatów na stanowiska europarlamentarzystów w większości są już skompletowane. Jednocześnie wiedza polskiego społeczeństwa o samych wyborach oraz w ogóle o Parlamencie Europejskim ciągle wydaje się znikoma. W mediach nie ma kampanii informującej o znaczeniu PE w strukturach Unii Europejskiej, niewiele mówi się o tym, kogo i po co Polacy będą niebawem wybierać. Jak wpływa to na chęć uczestniczenia i preferencje w tych wyborach? Zapytaliśmy o to w naszym marcowym sondażu¹.

OCENA ZNACZENIA WYBORÓW DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

W ocenie badanych wybory do Parlamentu Europejskiego mają nieco mniejszą rangę niż głosowania na przedstawicieli władz krajowych - wybory prezydenckie, parlamentarne czy samorządowe. Wybory eurodeputowanych, którzy mają reprezentować Polskę w Parlamencie Europejskim, uważa za ważne nieco ponad połowa uprawnionych do głosowania (55%), natomiast dla blisko dwóch piątych (39%) są one wydarzeniem o małym lub wręcz znikomym znaczeniu. Trzeba jednak zaznaczyć, że wybory parlamentarne i samorządowe są uznawane za ważne tylko przez niewiele większe odsetki badanych (po 59%). Dla Polaków nadal zdecydowanie największe znaczenie mają wybory prezydenckie (66% uznaje je za ważne).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (166) przeprowadzono w dniach od 5 do 8 marca 2004 roku na liczącej 1022 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

RYS. 1. JAK PAN(I) OCENIA, JAKIE ZNACZENIE DLA LUDZI TAKICH JAK PAN(I) MAJĄ WYBORY:



Oceny według 10-punktowej skali

- Praktycznie nie mają znaczenia (punkty 1-2)
- Raczej mało ważne (punkty 3-5)
- Raczej ważne (punkty 6-8)
- Bardzo ważne (punkty 9-10)
- Trudno powiedzieć

	Wybory prezydenckie	Wybory samorządowe	Wybory parlamentarne	Wybory do Parlamentu Europejskiego
Średnia ocen	6,89	6,38	6,34	6,23

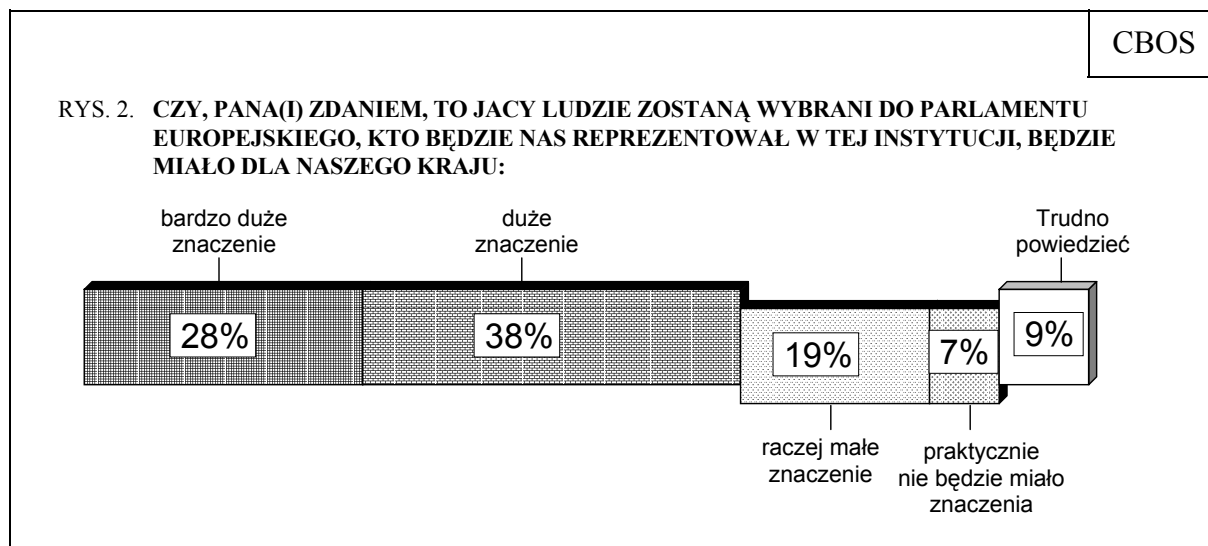
Wydaje się, że dla postrzegania znaczenia wyborów istotny jest nie tyle zakres władzy wybieranej instytucji (prezydent ma przecież mniejszą władzę i możliwości działania niż parlament), ile aktualna ocena jej działalności. Obecnie prezydent jest jedyną instytucją władzy pozytywnie ocenianą przez większość Polaków, także wybory prezydenckie cieszą się największym prestiżem (średnia ocen 6,89). Obecny pomiar potwierdził, że drugie miejsce wśród najważniejszych dla Polaków głosowań zajmują - tak jak w ubiegłym roku - nie wybory parlamentarne (6,34), ale z reguły postrzegane jako mniej ważne wybory samorządowe (6,38). Fakt ten niewątpliwie trzeba łączyć z wyjątkowo niskimi ocenami Sejmu i Senatu - wybory do negatywnie ocenianego parlamentu stały się w opinii Polaków mniej ważne niż dawniej.

W porównaniu z wcześniejszymi danymi zauważalna jest ogólna tendencja do spadku znaczenia wyborów do instytucji przedstawicielskich. W przypadku wszystkich analizowanych wyborów ich ranga postrzegana jest obecnie jako najniższa. W stosunku do dwóch poprzednich pomiarów w największym stopniu obniżyła się właśnie ranga wyborów parlamentarnych. W październiku 2002 roku za ważne wydarzenie uznawało je prawie trzy czwarte ankietowanych (72%), w ubiegłym roku - dwie trzecie (66%), a obecnie jeszcze mniej (59%). Można zatem powtórzyć, że wybory parlamentarne liczą się obecnie dla Polaków mniej niż kiedykolwiek - w ciągu ostatnich dwóch lat żadne inne wybory nie straciły tak na znaczeniu jak wybory do Sejmu i Senatu. Zgodnie z ogólnym trendem, także ranga wyborów do Parlamentu Europejskiego nieco się obniżyła.

Tabela 1

Oceny według 10-punktowej skali	Jak Pan(i) ocenia, jakie znaczenie dla ludzi takich jak Pan(i) mają wybory:																	
	prezydenckie					parlamentarne					samorządowe					do Parlamentu Europejskiego		
	IX '98	I '02	X '02	X '03	III '04	IX '98	I '02	X '02	X '03	III '04	IX '98	I '02	X '02	X '03	III '04	X '03	III '04	
	w procentach																	
Praktycznie nie mają znaczenia (punkty 1-2)	7	11	11	11	13	7	11	10	13	16	9	11	11	12	14	15	18	
Raczej mało ważne (punkty 3-5)	10	11	12	16	19	13	11	15	22	23	15	15	15	18	24	22	21	
Raczej ważne (punkty 6-8)	27	24	28	23	29	32	24	30	24	29	28	32	28	29	29	24	25	
Bardzo ważne (punkty 9-10)	52	52	47	47	37	45	52	42	42	30	45	37	43	37	30	30	30	
Trudno powiedzieć	4	2	2	3	2	3	4	3	4	3	3	5	3	4	3	10	7	
Średnia ocen	7,75	7,32	7,27	7,36	6,89	7,43	7,00	7,02	6,78	6,34	7,29	6,50	7,07	6,93	6,38	6,40	6,23	

Jednocześnie dwie trzecie ankietowanych (66%) uważa, że to, kogo wybierzemy do Parlamentu Europejskiego, będzie miało duże znaczenie dla naszego kraju. Przeciwną opinię na ten temat wyraża nieco ponad jedna czwarta badanych (26%).



Przekonanie o znaczeniu tych wyborów łączy się ze stosunkiem do członkostwa Polski w Unii Europejskiej - osoby popierające integrację częściej uważają, że wybory do Parlamentu Europejskiego mają duże znaczenie, natomiast przeciwnicy członkostwa naszego kraju w UE częściej są zdania, że wybory te są bez znaczenia.

Tabela 2

Czy, Pana(i) zdaniem, to jacy ludzie zostaną wybrani do Parlamentu Europejskiego, kto będzie nas reprezentował w tej instytucji, będzie miało dla naszego kraju:	Czy osobiście popiera Pan(i) członkostwo Polski w Unii Europejskiej czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?				
	Zdecydowanie popieram	Raczej popieram	Raczej jestem przeciwny	Zdecydowanie jestem przeciwny	Trudno powiedzieć
	w procentach				
- bardzo duże znaczenie	41	28	17	21	19
- duże znaczenie	42	43	35	19	36
- raczej małe znaczenie	13	17	26	28	15
- praktycznie nie będzie miało znaczenia	2	5	8	20	7
Trudno powiedzieć	2	7	14	13	24

ZAINTERESOWANIE WYBORAMI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Na dwa miesiące przed wyborami do Parlamentu Europejskiego zainteresowanie tym wydarzeniem politycznym, przynajmniej w sondażowych deklaracjach, jest niewielkie. Ponad połowa ankietowanych (57%) twierdzi, że nie interesuje się tymi wyborami, jedynie dwie piąte (40%) wyraża zainteresowanie. Niepokoić może nie tylko niewielka liczba zainteresowanych głosowaniem mającym wyłonić eurodeputowanych, ale także fakt, że mimo zbliżającego się terminu wyborów deklarowane zainteresowanie nimi spada, a nie rośnie. W porównaniu z deklaracjami z października 2003 roku odsetek osób zainteresowanych wyborami do PE zmalał o 7 punktów, wzrosła zaś (o 8 punktów) liczba tych, którzy nie interesują się nimi.

Tabela 3

W czerwcu 2004 roku Polacy będą wybierali w bezpośrednich wyborach posłów do Parlamentu Europejskiego. Czy Pan(i) osobiście interesuje się tymi wyborami ?	Wskazania respondentów według terminów badań	
	X 2003	III 2004
	w procentach	
Zdecydowanie tak	16	13
Raczej tak	31	27
Raczej nie	31	31
Zdecydowanie nie	18	26
Trudno powiedzieć	4	3

Wyborami do Parlamentu Europejskiego, podobnie jak innymi wyborami, częściej interesują się mężczyźni niż kobiety, częściej też osoby w średnim wieku i starsze (mające od 45 do 64 lat) niż pozostałe. Wyraźnie mniejsze zainteresowanie budzą one wśród mieszkańców wsi niż miast, zwłaszcza tych największych (powyżej 500 tys. ludności). Zainteresowaniu wyborami do Parlamentu Europejskiego sprzyja, co zrozumiałe, wyższy poziom wykształcenia. O ile wśród mających wykształcenie podstawowe oraz zasadnicze zawodowe interesuje się nimi tylko co trzeci badany (32%), o tyle wśród najlepiej wykształconych odsetek ten jest niemal dwukrotnie wyższy (62%). W grupach społeczno-zawodowych wybory do Parlamentu Europejskiego cieszą się stosunkowo największym zainteresowaniem wśród przedstawicieli kadry kierowniczej i inteligencji (64%)

oraz osób pracujących na własny rachunek (55%). Natomiast najmniej interesują się nimi robotnicy niewykwalifikowani oraz rolnicy (odpowiednio: 85% i 63%).

PREFERENCJE W WYBORACH DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Gdyby wybory do Parlamentu Europejskiego odbywały się w marcu, udział w nich - według własnych deklaracji - wzięłoby 41% ankietowanych, wyraźnie mniej niż deklarowało chęć uczestniczenia w tym czasie w wyborach parlamentarnych (52%). W porównaniu z październikiem ubiegłego roku zdecydowanie zmalała chęć udziału w wyborach do PE. Odsetek osób deklarujących, że na pewno będą w nich uczestniczyć, zmniejszył się aż o 18 punktów, natomiast o 9 punktów wzrosła liczba tych, którzy nie są pewni, czy wezmą udział w wyborach; zwiększył się też (o 8 punktów) odsetek respondentów z góry odrzucających udział w tym głosowaniu.

Tabela 4

Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego?	Wskazania respondentów według terminów badań	
	X 2003	III 2004
	w procentach	
Na pewno wezmę w nich udział	59	41
Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nich udział	23	32
Raczej nie wezmę w nich udziału	18	26

Czynnikiem wpływającym na chęć uczestnictwa w wyborach do Parlamentu Europejskiego jest stosunek do członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Badani popierający przystąpienie naszego kraju do tej organizacji częściej chcą uczestniczyć w wyborze deputowanych do Parlamentu Europejskiego niż osoby przeciwne naszemu członkostwu w UE. Jednocześnie warto zauważyć, że od października 2003 roku chęć udziału w wyborach zmniejszyła się zarówno wśród przeciwników integracji, jak i jej zwolenników - najbardziej zmalała (o 19 punktów) wśród osób „raczej” popierających nasze członkostwo w UE, tylko w nieco większym stopniu (o 23 punkty) wśród zdecydowanych przeciwników integracji.

Tabela 5

Czy osobiście popiera Pan(i) członkostwo Polski w Unii Europejskiej czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?	Deklaracje udziału w wyborach do Parlamentu Europejskiego					
	Na pewno wezmę w nich udział		Jeszcze nie wiem		Raczej nie wezmę w nich udziału	
	X 2003	III 2004	X 2003	III 2004	X 2003	III 2004
	w procentach					
Zdecydowanie popieram	77	65	16	22	7	13
Raczej popieram	61	42	26	38	13	20
Raczej jestem temu przeciwny(a)	39	27	31	39	31	33
Zdecydowanie jestem temu przeciwny(a)	46	23	17	30	38	47
Trudno powiedzieć	26	20	36	32	38	48

Deklaracje uczestniczenia w wyborach do Parlamentu Europejskiego najsilniej związane są, co zrozumiale, z oceną ich znaczenia. Osoby sądzące, że dla Polski bardzo duże znaczenie będzie miało to, kto będzie nas reprezentował w tej instytucji, w większości chcą uczestniczyć w wyborach, natomiast wśród tych, którzy uważają, że będzie to bez znaczenia, większość nie ma zamiaru głosować.

Tabela 6

Czy, Pana(i) zdaniem, to jacy ludzie zostaną wybrani do Parlamentu Europejskiego, kto będzie nas reprezentował w tej instytucji, będzie miało dla naszego kraju:	Deklaracje udziału w wyborach do Parlamentu Europejskiego		
	Na pewno wezmę w nich udział	Jeszcze nie wiem	Raczej nie wezmę w nich udziału
	w procentach		
	- bardzo duże znaczenie	61	28
- duże znaczenie	47	35	19
- raczej małe znaczenie	26	32	42
- praktycznie nie będzie miało znaczenia	11	25	64
Trudno powiedzieć	11	42	47

Gdyby Polacy mieli możliwość wyboru, to w wyborach do Parlamentu Europejskiego o wiele chętniej głosowaliby na kandydatów zgłoszonych przez niepartyjne czy obywatelskie komitety wyborcze niż na osoby rekomendowane przez partie polityczne. Ponad połowa zdeklarowanych uczestników głosowania (59%) chętniej głosowałaby na niepartyjne listy wyborcze. Fakt ten również trzeba interpretować jako oznakę niechęci dużej części ankietowanych do partii politycznych i obecnej sytuacji na scenie politycznej. Można sądzić, że niechęć do partii politycznych ciągle się pogłębia - w porównaniu z deklaracjami z października ubiegłego roku odsetek osób chcących głosować na niepartyjne komitety wyborcze jeszcze się zwiększył (o 6 punktów).

Tabela 7

Czy w wyborach do Parlamentu Europejskiego wolał(a)by Pan(i) głosować na kandydatów:	Odpowiedzi osób deklarujących udział w wyborach do PE	
	X 2003	III 2004
	w procentach	
- zgłoszonych przez partie polityczne	30	30
- zgłoszonych przez obywatelskie, niepartyjne komitety wyborcze	53	59
Trudno powiedzieć	17	11
	N=601	N=423

Gdyby wybory do Parlamentu Europejskiego odbywały się w marcu, największą reprezentację w tej instytucji miałyby Platforma Obywatelska, na którą chciałby głosować co czwarty respondent deklarujący udział w tych wyborach (25%). W porównaniu z deklaracjami z października 2003 roku poparcie dla PO wzrosło aż o 10 punktów procentowych. Kolejne miejsca zajęliby kandydaci PiS (13%), Samoobrony (11%) oraz koalicji SLD-UP (10%). W stosunku do poprzedniego pomiaru wzrosło poparcie dla Samoobrony (o 4 punkty) oraz, w nieco mniejszym stopniu, dla PiS (o 2 punkty), natomiast wyraźnie pogorszyły się notowania koalicji SLD-UP (spadek o 8 punktów). Nieznacznie zmalała liczba potencjalnych wyborców zamierzających poprzeć LPR (6%) i PSL (5%). Szansę zaznaczenia swojej obecności w tych wyborach miałyby komitety wyborcze: Inicjatywa dla Polski, a także Narodowy Komitet Wyborczy Wyborców. Nadal prawie jedna czwarta ankietowanych chcących wziąć udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego (24%) nie wie, na kandydatów której partii lub komitetu będzie głosować. Mimo bliskiego terminu wyborów odsetek ten jest tylko niewiele mniejszy (o 3 punkty) niż w październiku ubiegłego roku.

Tabela 8

Na kandydatów której partii najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach do Parlamentu Europejskiego?	Odpowiedzi osób deklarujących udział w wyborach do PE	
	X 2003	III 2004
	w procentach	
Platforma Obywatelska	15	25
Prawo i Sprawiedliwość	11	13
Samoobrona	7	11
Sojusz Lewicy Demokratycznej + Unia Pracy	18	10
Liga Polskich Rodzin	7	6
Polskie Stronnictwo Ludowe	6	5
Unia Wolności	2	2
Inicjatywa dla Polski	-	2
Narodowy Komitet Wyborczy Wyborców	-	1
Inicjatywa Społeczna „Tak”	-	0
Zieloni 2004	-	0
Inna partia	4	1
Inny komitet wyborczy	-	1
Trudno powiedzieć	27	24
	N=600	N=422

Preferencje w wyborach do Parlamentu Europejskiego w dużej mierze przekładają się, poza jednym wyjątkiem, na poparcie dla partii politycznych w ewentualnych wyborach parlamentarnych. Tylko Samoobrona jest ugrupowaniem popieranym w wyborach do PE rzadziej niż do parlamentu (wśród wszystkich zadeklarowanych uczestników wyborów parlamentarnych poparcie dla Samoobrony w marcu sięgnęło 20%). Zwolennicy partii Andrzeja Leppera w wyborach parlamentarnych zarówno rzadziej deklarują chęć wzięcia udziału w wyborach do PE, jak i tylko w 70% potwierdzają swój wybór. Poza Samoobroną biorą jeszcze pod uwagę możliwość głosowania na LPR, PiS, a nawet PO. Stosunkowo znaczna liczba zwolenników Samoobrony (13%) nie wie, na kogo odda swój głos w wyborach do PE. Więcej niezdecydowanych znajdujemy jedynie w elektoracie koalicji SLD-UP (18%). Mniejsza przekładalność notowań Samoobrony w wyborach parlamentarnych i wyborach do PE niż w przypadku innych partii może oznaczać, że na tym etapie przygotowania do wyborów ugrupowanie Andrzeja Leppera raczej nie jest postrzegane jako partia, której przedstawiciele dobrze daliby sobie radę w PE.



Mimo zbliżającego się terminu maleje zainteresowanie i chęć uczestniczenia w wyborach do Parlamentu Europejskiego. Obecnie ponad połowa Polaków (57%) twierdzi, że nie interesuje się wyborami do PE, jedynie dwie piąte (40% - o 7 punktów mniej niż w październiku 2003 roku) wykazuje zainteresowanie. Bardzo wyraźnie zmalała (z 59% do 41%) liczba osób deklarujących udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego. Wydaje się, że niewielkie zainteresowanie tymi wyborami może wynikać zarówno z braku jakiegokolwiek kampanii informującej, czym jest PE oraz jakie znaczenie i możliwości będą mieli eurodeputowani, jak też z sytuacji na krajowej scenie politycznej. Może się także wiązać z pojawiającymi się coraz to nowymi złymi wiadomościami dotyczącymi pozycji Polski w UE po przystąpieniu do tej organizacji. Polacy są ogólnie zniechęceni do polityki, coraz gorzej oceniają rangę wszelkich wyborów do instytucji przedstawicielskich, w tym także wyborów do Parlamentu Europejskiego. Mimo zdiagnozowanej niechęci do partii politycznych nie widać, by inicjatywy obywatelskie miały szanse na poważniejszy sukces, np. z przyczyn politycznych upadła idea tzw. listy prezydenckiej. Jednocześnie ostatnie wydarzenia na krajowej scenie na tyle skupiają uwagę polityków wszystkich opcji, że jak na razie nikt nie podejmuje wysiłku zorganizowania jakiegokolwiek poważniejszej kampanii informacyjnej dotyczącej tych wyborów. Ponadto sama Unia Europejska i jej instytucje nie mają u nas ostatnio dobrej prasy, co może dodatkowo odstręczać Polaków od chęci głosowania.

W marcu największe szanse na wprowadzenie swoich kandydatów do Parlamentu Europejskiego miałyby PO. Poza tym ugrupowaniem porównywalną liczbę swoich reprezentantów w tej instytucji miałyby PiS, Samoobrona i koalicja SLD-UP, mniejszą zaś - LPR i PSL.

Opracował

Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Jak Pan(i) ocenia, jakie znaczenie dla ludzi takich jak Pan(i) mają wybory do Parlamentu Europejskiego? 1 - Praktycznie nie mają znaczenia; 2 - Raczej mało ważne; 3 - Raczej ważne; 4 - Bardzo ważne

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	18	21	25	30	7	1020
Płeć						
Mężczyźni	20	22	24	29	6	488
Kobiety	16	20	25	31	8	533
Wiek						
18-24 lat	12	21	32	33	1	157
25-34	19	20	32	26	4	186
35-44	21	28	20	28	4	174
45-54	15	23	26	29	7	195
55-64	22	17	17	35	9	142
65 lat i więcej	19	16	20	29	16	166
Miejsce zamieszkania						
Wieś	17	21	23	29	10	367
Miasto do 20 tys.	22	19	19	31	9	131
20-100 tys.	18	23	27	28	5	208
101-500 tys.	18	21	28	30	3	193
501 tys. i więcej mieszk.	15	19	28	32	5	122
Wykształcenie						
Podstawowe	17	16	23	30	13	285
Zasadnicze zawodowe	23	22	24	26	5	259
Średnie	16	24	25	32	3	358
Wyższe	15	20	31	29	4	118
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	14	19	35	25	7	66
Prac.umysł.niż.szczębla	18	35	26	18	3	84
Pracownicy fiz.- umysł.	14	15	37	32	1	111
Robotnicy wykwalifikowani	19	21	26	25	8	79
Robotnicy niewykwalifik.	34	14	14	21	16	35
Rolnicy	15	23	19	39	3	53
Pracujący na własny rach.	4	33	23	36	3	33
Bierni zawodowo						
Renciści	18	15	20	36	11	118
Emeryci	23	17	18	31	11	204
Uczniowie i studenci	12	21	35	32	0	79
Bezrobotni	16	26	24	30	4	120
Gospodynie domowe i inni	26	23	12	28	12	38
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	15	23	33	24	4	151
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	14	24	33	23	7	72
sekt. pryw. poza rolnict.	19	22	23	30	6	184
prywatnym gośp. rolnym	18	20	20	37	5	56
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	17	19	23	33	7	116
300-399	24	18	24	28	5	82
400-599	17	25	23	31	4	201
600-800	21	20	26	26	7	176
Powyżej 800 zł	15	21	25	33	5	194
Ocena własnych war. mater.						
Złe	23	19	21	27	10	332
Średnie	17	21	25	31	5	446
Dobre	13	22	28	32	5	242
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	29	20	15	29	7	64
Raz w tygodniu	15	21	23	32	8	549
1-2 razy w miesiącu	15	19	30	30	6	142
Kilka razy w roku	23	19	30	23	5	164
W ogóle nie uczestniczy	21	25	24	27	2	101
Poglądy polityczne						
Lewica	18	18	22	41	2	160
Centrum	15	21	27	33	4	284
Prawica	17	23	29	27	4	309
Trudno powiedzieć	23	20	19	23	15	267

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, to jacy ludzie zostaną wybrani do Parlamentu Europejskiego, kto będzie nas reprezentował w tej instytucji, będzie miało dla naszego kraju:
1 - bardzo duże znaczenie; 2 - duże znaczenie; 3 - raczej małe znaczenie;
4 - praktycznie nie będzie miało znaczenia

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	28	38	19	7	9	1021
Płeć						
Mężczyźni	27	38	21	8	6	487
Kobiety	29	37	16	6	12	534
Wiek						
18-24 lat	33	41	19	4	4	157
25-34	27	38	24	7	4	186
35-44	29	36	19	7	9	174
45-54	32	41	15	6	6	194
55-64	27	38	17	12	6	142
65 lat i więcej	21	34	18	5	23	168
Miejsce zamieszkania						
Wieś	24	41	15	6	13	369
Miasto do 20 tys.	28	24	21	10	17	131
20-100 tys.	28	43	20	7	2	207
101-500 tys.	30	37	21	6	6	193
501 tys. i więcej mieszk.	38	34	20	6	3	122
Wykształcenie						
Podstawowe	25	37	16	5	17	285
Zasadnicze zawodowe	26	36	21	11	6	260
Średnie	32	38	18	6	6	358
Wyższe	31	43	22	4	1	118
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	29	42	25	3	1	66
Prac. umysł. niż. szczebla	33	37	22	5	4	84
Pracownicy fiz.- umysł.	31	42	19	5	3	111
Robotnicy wykwalifikowani	24	41	22	9	2	78
Robotnicy niewykwalifik.	14	38	21	14	13	35
Rolnicy	28	40	17	4	12	54
Pracujący na własny rach.	45	36	16	0	2	33
Bierni zawodowo						
Renciści	21	37	16	8	19	118
Emeryci	24	34	17	9	16	205
Uczniowie i studenci	37	40	18	2	3	79
Bezrobotni	32	37	19	8	4	120
Gospodynie domowe i inni	30	28	13	12	18	38
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	32	40	19	5	4	150
spółce właścicieli	20	53	13	9	6	72
prywatnych i państwa	31	34	26	6	3	184
sekt. pryw. poza rolnict.	28	42	16	4	10	57
prywatnym gośp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	34	31	15	10	10	117
300-399	27	42	17	6	8	82
400-599	27	38	19	9	8	200
600-800	25	41	20	6	8	176
Powyżej 800 zł	30	41	19	6	6	194
Ocena własnych war. mater.						
Złe	26	34	17	8	15	332
Średnie	28	37	21	8	7	447
Dobre	32	44	17	3	4	242
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	23	37	20	10	10	65
Raz w tygodniu	30	38	17	6	9	550
1-2 razy w miesiącu	26	32	25	7	10	142
Kilka razy w roku	22	40	21	8	8	163
W ogóle nie uczestniczy	33	40	12	8	8	101
Poglądy polityczne						
Lewica	27	38	24	6	5	160
Centrum	31	39	19	7	4	285
Prawica	31	40	20	4	5	310
Trudno powiedzieć	22	33	14	10	20	266

Tabela 3. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego? 1 - Na pewno wezmę w nich udział; 2 - Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nich udział; 3 - Raczej nie wezmę w nich udziału

	(%)			Liczba osób
	1	2	3	
Ogółem	41	32	26	1022
Płeć				
Mężczyźni	44	30	26	488
Kobiety	39	34	26	534
Wiek				
18-24 lat	44	35	20	157
25-34	37	39	23	186
35-44	36	37	27	174
45-54	48	30	23	195
55-64	48	30	22	142
65 lat i więcej	36	23	41	168
Miejsce zamieszkania				
Wieś	37	34	29	369
Miasto do 20 tys.	40	35	25	131
20-100 tys.	37	38	25	208
101-500 tys.	51	27	22	193
501 tys. i więcej mieszk.	48	24	28	122
Wykształcenie				
Podstawowe	36	32	33	286
Zasadnicze zawodowe	33	40	27	260
Średnie	46	31	23	358
Wyższe	59	24	17	118
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	59	25	17	66
Prac.umysł.niż.szczębla	38	42	20	84
Pracownicy fiz.-umysł.	43	35	22	111
Robotnicy wykwalifikowani	35	36	29	79
Robotnicy niewykwalifik.	14	57	30	35
Rolnicy	37	36	26	54
Pracujący na własny rach.	64	19	17	33
Bierni zawodowo				
Renciści	37	32	31	118
Emeryci	43	22	35	205
Uczniowie i studenci	49	32	19	79
Bezrobotni	41	36	23	120
Gospodynie domowe i inni	31	40	28	38
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	43	37	19	151
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	52	31	17	72
sekt. pryw. poza rolnict.	39	36	26	184
prywatnym gośp. rolnym	40	33	27	57
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	39	37	24	117
300-399	29	48	22	82
400-599	37	35	28	201
600-800	41	31	28	176
Powyżej 800 zł	56	21	24	194
Ocena własnych war. mater.				
Złe	36	30	34	333
Średnie	39	35	26	447
Dobre	54	30	16	242
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	40	34	27	65
Raz w tygodniu	42	34	24	550
1-2 razy w miesiącu	39	41	20	142
Kilka razy w roku	41	31	28	164
W ogóle nie uczestniczy	43	13	44	101
Poglądy polityczne				
Lewica	52	25	23	160
Centrum	40	35	25	285
Prawica	51	30	19	310
Trudno powiedzieć	25	36	38	267

Tabela 4. Na kandydatów której partii, koalicji partii czy obywatelskiego komitetu wyborczego najchętniej oddał(a) by Pan(i) głos w tych wyborach?

(%)

	IdP	LPR	NKW Wyborców	PO	PSL	PiS	Samoobrona	SLD-UP
Ogółem	2	6	1	25	5	13	11	10
Płeć								
Mężczyźni	1	6	2	24	5	13	12	11
Kobiety	3	6	1	26	4	12	11	9
Wiek								
18-24 lat	1	5	0	32	0	17	6	7
25-34	0	3	1	28	0	22	5	6
35-44	4	3	0	20	7	12	18	4
45-54	4	4	2	26	6	10	12	7
55-64	0	10	2	24	5	7	17	19
65 lat i więcej	0	13	1	16	10	8	10	16
Miejsce zamieszkania								
Wieś	1	6	1	16	8	10	18	7
Miasto do 20 tys.	3	6	3	11	11	10	16	16
20-100 tys.	4	5	1	27	2	20	11	6
101-500 tys.	2	6	2	28	0	11	5	14
501 tys. i więcej mieszk.	0	8	0	50	2	14	2	7
Wykształcenie								
Podstawowe	0	8	0	16	5	8	20	6
Zasadnicze zawodowe	0	7	1	18	4	9	24	9
Średnie	3	5	3	28	6	17	4	11
Wyższe	1	5	1	39	2	14	0	11
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	2	2	0	38	2	13	0	9
Prac. umysł. niż. szczebla	0	3	0	38	7	26	0	9
Pracownicy fiz.- umysł.	3	6	5	34	0	22	2	8
Robotnicy wykwalifikowani	0	0	0	15	3	12	17	9
Robotnicy niewykwalifik.	0	24	0	29	0	29	17	0
Rolnicy	7	8	0	7	16	0	32	0
Pracujący na własny rach.	0	5	4	33	4	10	5	6
Bierni zawodowo								
Renciści	0	5	0	8	2	4	31	18
Emeryci	0	13	2	25	9	9	12	16
Uczniowie i studenci	0	2	0	34	0	22	0	3
Bezrobotni	2	4	1	19	4	9	20	4
Gospodynie domowe i inni	13	0	0	0	9	0	7	18
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	1	5	2	20	5	18	7	10
spółce właścicieli	4	3	0	41	2	18	5	3
prywatnych i państwa	0	4	3	40	1	14	1	10
sekt. pryw. poza rolnict.	6	10	0	10	14	0	28	0
Dochody na jedną osobę								
Do 299 zł	0	6	0	6	5	7	34	7
300-399	0	8	0	25	0	13	14	5
400-599	1	9	1	20	7	12	11	9
600-800	4	7	2	27	4	10	11	10
Powyżej 800 zł	1	4	2	34	4	15	4	15
Ocena własnych war. mater.								
Złe	2	7	0	10	5	15	19	9
Średnie	3	6	2	29	5	9	13	8
Dobre	0	5	2	33	3	16	2	12
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	0	27	0	15	0	17	6	8
Raz w tygodniu	3	7	0	23	5	14	15	7
1-2 razy w miesiącu	0	3	2	31	6	8	8	10
Kilka razy w roku	0	0	4	27	3	11	4	12
W ogóle nie uczestniczy	0	0	1	30	3	12	12	20
Poglądy polityczne								
Lewica	2	1	1	6	6	10	10	39
Centrum	0	6	2	30	4	16	11	5
Prawica	2	10	1	38	3	14	12	1
Trudno powiedzieć	2	3	0	8	7	6	13	2

(continued)

Tabela 4. cd. Na kandydatów której partii, koalicji partii czy obywatelskiego komitetu wyborczego najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w tych wyborach?

(%)

	UW	Zieloni 2004	Inna partia	Inny komitet wyborczy	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	2	0	1	1	24	422
Płeć						
Mężczyźni	4	0	1	1	22	214
Kobiety	1	0	0	1	26	207
Wiek						
18-24 lat	3	0	0	2	28	70
25-34	6	0	0	0	29	70
35-44	1	0	3	2	25	62
45-54	2	2	1	1	23	93
55-64	0	0	0	0	16	68
65 lat i więcej	1	0	0	2	23	59
Miejsce zamieszkania						
Wieś	2	0	0	0	31	134
Miasto do 20 tys.	0	0	2	0	22	53
20-100 tys.	4	0	2	4	15	76
101-500 tys.	2	1	0	1	27	99
501 tys. i więcej mieszk.	3	0	0	1	13	59
Wykształcenie						
Podstawowe	2	0	1	1	32	101
Zasadnicze zawodowe	0	0	2	1	26	85
Średnie	3	0	0	0	20	166
Wyższe	3	1	0	3	19	69
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	2	2	0	0	29	39
Prac. umysł. niż. szczebla	4	0	0	0	13	32
Pracownicy fiz.- umysł.	0	0	6	0	14	48
Robotnicy wykwalifikowani	0	0	0	5	39	27
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	0	0	0	5
Rolnicy	0	0	0	0	30	19
Pracujący na własny rach.	11	0	0	0	22	21
Bierni zawodowo						
Renciści	0	1	0	0	30	44
Emeryci	1	0	0	2	12	87
Uczniowie i studenci	8	0	0	3	28	39
Bezrobotni	3	0	0	1	32	49
Gospodynie domowe i inni	0	0	0	0	52	12
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	1	0	5	0	26	65
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	0	2	0	0	22	37
sekt. pryw. poza rolnict.	5	0	0	2	20	71
prywatnym gosp. rolnym	0	0	0	0	31	22
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	2	0	0	0	34	45
300-399	0	0	0	0	35	24
400-599	2	0	2	0	26	75
600-800	0	1	0	4	20	72
Powyżej 800 zł	3	1	2	0	14	108
Ocena własnych war. mater.						
Złe	1	0	1	1	31	120
Średnie	2	0	1	2	21	172
Dobre	4	1	0	1	21	130
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	0	0	0	3	24	26
Raz w tygodniu	1	1	1	1	23	230
1-2 razy w miesiącu	2	0	3	0	27	56
Kilka razy w roku	6	0	0	0	31	67
W ogóle nie uczestniczy	5	0	0	3	15	43
Poglądy polityczne						
Lewica	0	0	0	3	22	83
Centrum	1	1	1	1	21	115
Prawica	5	0	1	0	12	158
Trudno powiedzieć	0	0	0	1	58	66